



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

1 Nulli facto Deo liceat dimittere vota.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

nafterio, vel quocunque commercio a vendere i. Quod si factum fuerit, non valebit, sed ipsum monasterium in pristinum reformetur statum.

In capitularibus sic habetur. Nemini Regum, aut cuiquam hominum liceat monasterium tradere, vel commutare, vel quocunque commercio vendere.

¶ Vendere. In locis indicatis haec sequuntur. Hoc etiam divina, & Apostolica, atque canonica sub anathematis poena sanxit auctoritas.

C. XL. ¶ Episcopi & fratrum consilio monasterium ad meliorandum alii supplicare nullo modo prohibeatur.

Item ex b. decreto Bonifacii.

Si quis vult monasterium suum ad meliorandum in alium locum ponere, fiat cum consilio Episcopi & fratrum suorum: & dimittat Presbyterum in priori loco ad ministeria ecclesiarum.

C. XLII. ¶ Publica penitentia subijciantur, qui circumveniendo aliquos tondere presument.

Item ex concilio Moguntinensi.

Constituit e. sane sacer iste conventus, ut Episcopi, sive Abbates, qui non in fructum animarum, sed in avaritiam & turpe lucrum inhiantes, quoslibet homines circumveniendo tonderent, & res eorum tali persuasione surripuerunt, penitentia canonice, utpote turpis lucri sectatores, subiaceant. Hi vero qui illecti comam deposuerunt, in eo quod ceperunt, perseverare cogantur: res vero eorum haeredibus reddantur.

¶ Caput hoc a Burchardo etiam & Ivone recitatur ex Moguntino, & multo plenius, eodemque plane modo, quo nunc legitur in Cabilon. 2. c. 7.

C. XLIII. ¶ Sine voluntate fratrum aliquem de suo propinquis Abbas sibi substituere non valet.

Item ex concilio f. Toletano.

Congregatio g. debet sibi eligere Abbatem post Abbatem sui mortem, vel eo vivente, si ipsi discesserit vel peccaverit. Episcopus enim non debet Abbatem violenter retinere in loco suo. Ipse autem non potest aliquem ordinare de suis propinquis vel amicis sine voluntate fratrum.

CAUSA XVII.



Vidam Presbyter infirmitate gravatus fieri velle monachum dixit: ecclesiam & beneficium in manu advocati renunciavit. Postquam convalescit, mox se futurum monachum negavit, & ecclesiam & beneficium reposuit.

- 1. Hic primum queritur, utrum reus voti tenatur, an liceat ei a proposito suo cordis discedere.
- 2. Secundo, an ecclesia & beneficium ei reddenda sint, qua prius libera voluntate reseravit.
- 3. Tertio, si contraxisset eum se & sua monasterio tradidisset, an licentia Abbatis liceret ei ad propria h. redire.
- 4. Quarto, si sine licentia Abbatis retrò abierit, an sua sibi ab Abbate reddenda sint.

QUESTIO I.

¶ Quid a voto discedere non liceat, multo auctoribus probatur. At enim Propheta: i. [Vovete, & reddite Domino Deo vestro.]

a al. commento. b al. commodo. c Polyb. 23. tit. 12. Burch. l. 9. c. 26. Ivo p. 3. c. 31. d In Cabilon. 2. c. 7. 20. q. 3. constituit. e Burch. l. 8. c. 93. Ivo p. 3. c. 111. f al. ex eodem. g Moguntino. h Burch. l. 8. c. 86. Ivo p. 7. c. 104. h al. priora. i Psal. 71.

C. I. ¶ Que Deo voverunt, necessario reddantur. Item Augustinus.

Sunt quaedam, quae etiam non voverentes debemus: quaedam etiam, quae nisi voverimus, non debemus: sed postquam ea Deo promittimus, necessatio reddere constringimur.

¶ Huius capituli ipsa omnino verba non sunt inventa apud Augustinum, sed ferè eadem habentur apud Castodorum in Psal. 31. ad vers. vovete, quem citat glossa ordinaria ad eum locum.

C. II. ¶ De eodem.

Item Hieronymus a.

Voverentibus b. virginitatem non solum nubere, sed etiam velle, damnabile est.

C. III. ¶ Dignus est supplicio, qui seipsum Deo subtrahit a voto resistent.

Item Gregorius in regestis lib. 1. epist. 33. ad Venantium.

¶ Nanas et pecunias Deo voverat, quas post diaboli victus persuasione subtraxit. Sed qua morte multatus est, scis. Si ergo ille mortis periculo dignus fuit, qui eos quos dederat nummos Deo abstulit, considera quanto periculo in divino iudicio dignus eris, qui non nummos, sed a temetipsum, Deo omnipotenti (cui te subonachali habitu devoveras) subtraxisti.

C. IV. ¶ Ante Dei oculos cadunt, qui bona, quae concipiunt, agere recusant.

Idem super Ezechielem, lib. 1. homil. 1.

¶ Qui bona agunt, si meliora agere delibant, & post deliberata non faciunt, licet in bonis prioribus perseverent, in conspectu tamen Dei ceciderunt ex deliberatione. Item paulo superius. ¶ Sunt qui cuncta relinquere, & Dei servitio se subdere, & frano caliditate se restringere delibant: sed cum post caliditatem atios cecidisse concipiunt, se retrahendo, meritum perdunt.

¶ Si ergo post votum quisque necessario cogitur sibi, quod voverit, si voveritibus non solum nubere, sed etiam velle, damnabile est: patet, quod sacerdos iste ad executionem sui voti cogendus est; & non solum non fieri, sed etiam velle monachum non fieri, sibi damnabile est. Quod vero inter voverentes iste computandus sit, patet ex verbis Augustini e. dicentes: [Dixi confitebor, &c.] Magna pietas Dei est, ut ad solam promissionem peccata dimittat. [Non enim nimis pronunciat ore, & tamen Deus iam audit in corde. Virginitatem pro opere reputatur.] Sicut ergo Propheta inter voverentes reputatur, quia dixit, Ego confitebor; sic iste inter eosdem computandus est, quia dixit, fiam monachus. Huic ita responderet. Aliud est propositum corde concipere, & etiam ore enuntiare, aliud est subiugandi obligatione se reum voti facere. Quia 1. ergo iste propositum suum ore simpliciter enuntiauit, non autem monasterium, aut Abbatem tradidit, nec promissionem scripsit, nequaquam reus consideretur.

¶ Quia ergo. In plerisque vetustis exemplaribus haec est ratio questionis secunda.

QUESTIO II.

C. I. ¶ Non cogitur aliquis in monasterium manere, nisi professionem fecerit in manu Abbatis.

Unde Alexander Papa secundus ait.

¶ Gonsaldus f. Presbyter quondam in infirmitate fervore passionis pressus, monachum se Deo promissit: non tamen monasterio, aut Abbati

a Aug. de bono viduitatis, cap. 9. & glossa ord. ad c. 31. Item b sup. dist. 27. voverentibus, inf. 27. quest. 1. nuptiarum. Secundo dist. 27. c. All. 3. d Sensus summatione reddidit. c Burch. 4. dist. 16. Ang. Castodorus, & glossa ordin. in Psal. 31. infra de penitentia, dist. 1. cap. 5. f Ivo p. 8. cap. 426. & cap. 501. Pagan. lib. 3. cap. 183. se usq.